

ישוב תחת ישוב

בתמונה זו נראים שני הישובים. למטה: צריפי המגורים של קיבוץ תל-קציר, לרגלי ההרים התלולים. מעל לשלוחת ההר נראים בתיו של הכפר תואפיק העילית, החולש על הקיבוץ העברי. מכאן סייעו הסורים לחורשיהם, שיצאו לשטח המריבה מתוך בתיו של כפר תואפיק התחתית, החבויה באחד הערוצים לרגלי הר זה, בין משק תל-קציר לבין ההר, בתוך גבולות ישראל.

החורשים הסורים

מעבדים את חלקת המריבה, מרחק מטרים ספורים משדה העגבניות של תל-קציר. חריש זה נתקל בהתנגדות ישראלית תקיפה ומידית, שהתפתחה למימדים של קרב, בסיוע תותחים ומרגמות.

ופורקים את החומר! פקד המפקד החבלנים ויצחו על מלאכת הפירוק, כאילו פיקחו על סוחרים נמל סואן. שק אחר שק הורד מן הוחלמים, הונח לפי הוראות החבלנים ליד הביקתות הנטושות. לפתע נשמעה השריקה הצרודה המבשרת לחייל מנוסה כי הנה מתקרב פגז של מרגמה. "לשכב!" צרח אחד החברים. הם נשכבו. אולם אחרי שפגז המרגמה הסובייטית בת 122 המילימטר התפוצץ בין ריכוזי הוחלמים, נשאר חבלן אחד לשכב על הארץ. חזהו היה מרוטט מרסיסים.

מוארים בפצוץ התאורה הגדולות של הסורים, עזבו את מרכז הכפר. בשעה שנקבעה לפי לוח-הזמנים נמצא הכפר ריק לחלוטין, נשארו בו רק מיטעני חומר-הנפץ. קצין החבלה נתן את הפקודה: "לפוצץ!" אנשיו נצמדו לקרקע, כשמבטיהם נעוצים בקוביות האפורות של חירבת תחא' פיק. חבלן הפעיל את החומר, ולהבה אדומה פרצה בין הבתים. קול נפץ אדיר הגיע לאוזני הלוחמים, שעה שפיטריית אבק התרוממה מעל לכפר. פעולת החאפיק נסתתמה.

„חסן! אחמד!“

מסביב לכפר נראו סימונים של קרב בות'היתקלות קצרים. חיל-הרגלים עשה עתה את מלאכתו בשקט יחסי, כי תשומת-לב המוצבים הסוריים היתה נתונה לטור השריון, ולא לחוליות הרגלים שפסביב ל'כפר. בעיקר נתקלו אנשי גולני בסורים ש'נסו לעבר תחאפיק העילית. „חסן! אחמד!“ היתה דמות שחורה קוראת בלילה, וצורר היה עונה לה.

„זבנג וזמרנו!“

עת צהי-האי סיני, לא היה טיהור תחא' פיק מיבצע בעל-מימדים. אם בכל זאת קפץ לכותרות הראשיות ולא זו משם משך יר מיים, לא היה זה בגלל סגולותיו הצבאיות. גם הריס הכפר לא היה בהיקף כזה ש'יציק את ההמולה. מתוך כ-35 הבתים של תחאפיק התחתית, אפשר היה לראות למח'רת היום למעלה משני-שלישים עומדים על תילם, כשסורים מתחאפיק העילית מחפשים ביניהם גופות הרוגיהם.

בתוך הכפר התנהלה הפעולה בקדחתנות. קצין החבלה פיקח על הנחת החומר, חיבור הכבלים וריכוזם בידו. „המפקד, חתול אחד מודיע שגמר“, מסר האלחוטאי. כל רגע היה חשוב. כי אמנם נבקע הפיצוץ לשעה 3.30 בבוקר ועוד נותרו שעתיים עד אז, אך ה'שהייה בתוך הכפר היתה מסוכנת. כי הסורים היטיבו מדי רגע את טיחחם, ייעלו יותר ויותר את האש שהנחיתו לעבר ה'חבלנים.

לקחו של מיבצע תחאפיק היה מדיני, הר' בה יותר מאשר צבאי. כי בפעם הראשונה מאז מלחמת תש"ח ניסתה ישראל לקבוע עובדות-חיים באזור המפורז בפעולה צבאית ישירה, לא בתיוך האו"ם או המדינאים, הועלתה אף הצעה שישראל תבטל סופית את ייחודם של האזורים המפורזים, תחזיק בהם כרשות סורים. אלא שאזורים אלה, מטבעם, אינם נוחים להתחזקה צבאית, כי ה'סורים חולשים עליהם מן ההרים. „הרבה יותר כדאי“ הסביר השבוע פרשן מוסמך, „להחזיק אותם בשפעת כוח-ההרתעה שלנו. שהסורים ידעו שאם ירבו לעשות צרות — זבנג וזמרנו!“

בשתיים-ושלושים התחילו הכוחות להתק'פל. בזו אחר זו סיימו החוליות את תל'קן הפעולה, נסוגו לנקודת-היציאה שלהן. אח'רונים נשארו אנשי השריון, הם סרקו את הבתים, אספו את גופות שלושת החללים, בדקו אם לא נשארו פצועים בשטח, וכשהם

נשאלת רק השאלה: מה יהיה אם אחרי הזבנג לא זמרנו?

שרותיו נבלע בהמולת ההפגזה ההדדית, ש'הדיה הגיעו עד לטבריה, במרחק 15 קיל'מטרים. הוחלמים התקרבו לקצה הערוץ. מ'שם ועד לכפר הפריד קילומטר אחד של שטח מישורי, חשוף לחלוטין. מפקד הכוח התבונן באותות הקרב. במיוחד עניין אותו זרקור סורי ענקי, שהאיר מדי פעם את ה'שטח. הוא נטל את פיית המיקרופון מידי הקשר: „זוית אחי, כאן זוית שניים“ ה'דיע בקול שליח, „אודה לכם מאוד אם תואילו לכבות את הזרקור הסורי המפריע לי.“ התותחנים של זוית אחד עשו את ה'שרות המבוקש. „מודה לך בשם כולם“, מסר דרך המיקרופון מפקד הוחלמים ל'מפקד התותחנים.

קרב אחד מכוחות-המשנה עלה בחשיכה על עמדה סורית, מהופרת היטב באדמה. מעמדה זו הבחינו הסורים בטור המתקרב, וכשהיה בטוח קצר פתחו עליו באש ממקלע בינוני. בצרור הראשון נהרגו יהושע אשכנזי וחנן כו'שלום. מפקד הכוח פקד על אנשיו להת'רס ולהסתער על העמדה.

הטור הגיע אל השטח הפתוח, מבלי ש'יגלו אותו הסורים. ואז הבחין המפקד כי סטה בחשיכה מן השביל המוביל אל הכפר. הוא פקד ללא היסוס: „מיקי, פתח אורות מלאים!“ מיקי, ואחריו נהגי כל יותר הז'חלמים, הדליקו את פנסיהם במלוא אורם, ודהרו קדימה במהירות שגעונית.

חוליות המסתערים עלו בריצה על העמדה, הטילו לתוכה רימונים. אחרי הכיבוש נמצאו שם שלוש גחיות; יתר הסורים נטשו את המקלע וברחו.

ההיתקלות הקצרה גרמה להתלקחות כל'לית לכל אורך הגיזרה. הסורים הבינו ל'ראשונה מה מתחולל בשטח, פתחו באש מ'כל הנשק שעמד לרשותם: מקלעים, מ'ר'גמות, תותחים. החיילים שנסו מעמדות תואפיק התחתית העבירו את האזעקה ל'עמדות של תחאפיק העילית, והאש החלה מתרכזת יותר ויותר סביב הכוחות הישר'אליים.

תוך ערוץ מוסתר, התקדם בינתיים טור השריון ללא הפרעה. רעש שר'